

som nu udløber, naar Oktrojen udløber til næste Aar. Det er et Privilegium, som Staten burde have, og som vi ikke burde overlade til private Kapitalister. Vi stillede os derfor paa det Standpunkt, at Staten burde overtage de Funktioner, som Nationalbanken nu udfører, med andre Ord: at der maatte og burde oprettes en Statsbank. Det lykkedes os ikke at faa gennemført det Forslag, vi i saa Henseende stillede, og vi søgte da i anden Række, subsidiært, at sikre Staten en større Indflydelse paa Bankens Ledelse, end den vilde faa ifølge det foreliggende Forslag.

Jeg maa maaske med Hensyn til Seddelprivilegiet anføre, at dette Privilegium, der jo allerede nu er et meget betydeligt, et stort Privilegium for Banken, vil blive yderligere fordelagtigt for Banken derved, at Funderingen af Sedlerne bliver anderledes, end den hidtil har været, idet der af den Guldbeholdning, som Nationalbanken nu er nødt til at holde, frigøres ca. 20 Mill. Kr., som altsaa Nationalbanken faar at spekulere med, altsaa kan benytte i den almindelige Omsætning. Det forekommer os, at det er ikke alene at give Seddelprivilegiet, saaledes som det nu er, men at gøre det yderligere fordelagtigt for Nationalbanken. Men det er ikke alene den Fordel, disse Aktionærer indhøste, som det drejer sig om. Det drejer sig jo tillige om den regulerende Indflydelse paa Handel og Omsætning, paa Produktionslivet i det hele taget, som Privilegiet har. Det burde ikke være privates Interesser, der burde blandes ind her eller mulig gøres til det overvejende, men det burde være Samfundets Interesse, der alene burde være det ledende.

Da vi nu ikke kunde faa vort Forslag gennemført om en Statsbank, søgte vi, som anført, at faa saadanne Ændringer indførte, der kunde skaffe Staten en større Indflydelse. Med Hensyn dertil maa jeg maaske anføre, at der sker en betydelig Forandring i Nationalbankens Stilling efter det foreliggende Lovforslag, set i Forhold til den bestaaende Oktroj. Det er navnlig den Maade, hvorpaa Repræsentantskabet sammensættes, jeg her vil tillade mig at pege paa. Nu er det jo saaledes, at Repræsentantskabet supplerer sig selv. Man kan have meget mod den Maade at gaa frem paa, at en Institution supplerer sig selv. Men det, der her er det afgørende for mig, er Spørgsmaalet: Hvem er denne Institution afhængig af, hvis Interesser er det, denne Institution vil fremme? Saa

længe Repræsentantskabet supplerer sig selv, er det uafhængigt af Aktionærerne. Naturligvis varetager Repræsentantskabet Aktionærernes Interesser, det er ganske klart, eftersom de dog repræsentere Aktieselskabet, men de vælges ikke af Aktionærerne, og de ere altsaa ikke i den Grad afhængige af dem, som naar de skulde vælges af dem. Den friere Stilling, som de have derved, at de supplere sig selv, gør, at de i alt Fald bedre kunne varetage de almindelige Samfundsinteresser, end de vilde være i Stand til, dersom de vare valgte af en Aktionærforsamling og skulde staa denne til Regnskab for, hvorledes de handlede. Den Forandring, der nu sker, er, at denne Maade at danne Repræsentantskabet paa ophæves. For Fremtiden skal Repræsentantskabet vælges af Aktionærerne, og Repræsentantskabet skal da atter vælge det Antal Medlemmer af Direktionen, som Lovforslaget foreskriver. Det forekommer os, at de privatkapitalistiske Interesser, Aktionærernes særlige Interesser, derved faa en alt for overvældende Indflydelse paa Bankens Ledelse.

Det ere vi, som sagt, imod, og derfor have vi ønsket, at Staten i alt Fald skulde være med til at vælge Repræsentantskabet og i højere Grad være med til at vælge Direktionen end efter det foreliggende Lovforslag. Vi ønskede da, at Staten skulde vælge 8 Repræsentanter af de 15, som skulle vælges, derved vilde Staten faa den overvejende Indflydelse i Repræsentantskabet, og vi ønskede, at Staten skulde vælge 3 Direktører i Stedet for — efter det foreliggende Lovforslag med den Forandring, som er indsat af det Flertal, der vil føre Lovforslaget tilbage til Folketingets Affattelse, — 2 Direktører. Landstinget har jo, som bekendt, tidligere stillet sig paa det Standpunkt, at Staten kun skulde vælge en Direktør. Nu foreligger der en Ændring, der gaar ud paa at føre det tilbage til Folketingets Affattelse, saaledes at Staten vælger 2 Direktører; men det er jo ikke tilstrækkeligt for os. Vi ønskede den overvejende Indflydelse lagt i Statens Hænder, og derfor stillede vi det Forslag, at Staten skulde vælge de tre Direktører. Heller ikke noget af dette lykkedes det os at gennemføre; man blev med Hensyn hertil staaende paa Lovforslagets Grund, saaledes som det var forelagt af den højtærede Justitsminister.

Dernæst er der et tredie Spørgsmaal, som jeg vil tillade mig at nævne, det er Spørgsmaalet om Nationalbankens Skattepligt. Nationalbanken er jo ifølge den